

Landets kommuner

Deres ref.:
Vår ref.: 21/772-17
Saksbehandler: Leif Nordbotten
Dato: 19.02.2021

Forsyning av smittevernutstyr i forbindelse med covid-19 til kommuner i 2021 og 2022

Den nasjonale innkjøps- og fordelingsordningen for smittevernutstyr ble avviklet ved årsskiftet, og kommunene og spesialisthelsetjenesten skal fra 1. januar 2021 selv anskaffe det smittevernutstyret som det er behov for.

HelseDirektoratet vil med dette brevet gi kommunene oppdatert informasjon om:

- forsynings situasjonen til Norge
- bestilling av smittevernutstyr inn i 2022
- kalkulator for beregning av smittevernutstyr er endret
- smittevernutstyr til selvstendig næringsdrivende med driftsavtale med kommunen
- rapporteringen på smittevernutstyr i Altinn

Forsynings situasjonen til Norge

Forsynings situasjonen til Norge kan med to unntak beskrives som generelt god. Det er utfordringer på transportsiden som rammer alle typer smittevernutstyr som importeres. Årsaken er vesentlig mangel på containere. Forsyningene bruker lengre tid til Norge og leveringstidspunktene til Norge vil være estimater og ikke forutsigbare. Denne situasjonen kan vedvare gjennom 2021 og inn i 2022.

Det er nå problemer med forsyningene av åndedrettsvern FFP3 med tilstrekkelig kvalitet. Norsk produksjon av FFP3 starter nå i vår og det antas at stabil produksjon vil være oppnådd før sommeren.

Produksjonen av lateks- og nitrilhansker internasjonalt har nå en underkapasitet på rundt 40%. Det skyldes en kombinasjon av mangel på råvarer og stengte fabrikker pga. smitte i produksjonslandene. Produksjonen av hansker vil være for lav i forhold til behovet internasjonalt, og denne situasjonen vil vedvare langt inn i 2022, og kanskje gjennom hele 2022. Prisene stiger betydelig og en hanske nærmer seg nå NOK 2,50.

Forbruket av lateks- og nitrilhansker er nå svært høyt. Det kan bli usikkerhet om hvorvidt leveransene til Norge og det nasjonale beredskapslageret, vil være tilstrekkelige til å dekke behovet til helsetjenesten i 2021. Den samme usikkerheten gjelder også inn i 2022.

HelseDirektoratet

Avdeling spesialisthelsetjenester

Leif Nordbotten

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helseDir.no • www.helseDirektoratet.no

Kommunene anbefales å gå gjennom rutinene for bruk av lateks- og nitrilhansker. Hvis det er arbeidsoppgaver som ikke omfatter smitte eller mistenkt smitte, så bør det vurderes bruk av vinylhansker, dersom det er behov for å bruke hansker. Studier viser at hansker ofte blir tatt på for tidlig - og tatt av for sent. Økt oppmerksomhet og bevisstgjøring om bruken av (ulike typer) hansker kan bidra til å endre vaner og redusere forbruket.

Bestilling av smittevernutstyr inn i 2022

I brev av 23. september 2020 til kommunene - *Innkjøp av personlig smittevernutstyr (PVU) i kommuner – tilbake til ordinære ansvarsforhold fra nyttår*, ba Helsedirektoratet kommunene om å bestille smittevernutstyr:

Helsedirektoratet imøteser at kommuner og helseforetak snarlig legger inn bestillinger slik at de totalt, inklusive eksisterende lagerbeholdning, har smittevernutstyr som minst dekker 8 måneders estimert behov fra januar 2021 til og med august 2021.

Tilgangen på smittevernutstyr er generelt god, men det er fortsatt nødvendig for grossistene å motta bestillinger i god tid, slik at de får produksjonsplass. Det vil fortsatt være utfordringer i transporten til Norge og det må derfor påregnes lengre leveringstider. Usikker smittesituasjon med virusmutasjoner i Norge og resten av verden kan fortsatt skape ustabilitet i tilgangen på smittevernutstyr. Vaksinasjonen internasjonalt og i Norge vil i løpet av 2021 være kommet langt, men effektene av vaksinasjonen er det foreløpig usikkerheter om, og hvordan dette påvirker behovet for smittevernutstyr.

Spesielt for lateks- og nitrilhansker er det nå viktig med langsiktighet i bestillingene gjennom grossistene. Det er betydelige usikkerheter når dette brevet skrives om hvordan situasjonen i Norge og internasjonalt vil være for forsyningen av hansker fra september 2021 og til april 2022.

Helsedirektoratet imøteser derfor at **kommunene senest innen utløpet av april legger inn bestillinger av hansker som dekker minst 8 måneders estimert behov fra september 2021 til og med april 2022.**

Etter 1. september 2021 bør kommunene minimum legge inn nye bestillinger av hansker hver 2. måned for nye 2 måneders forbruk i 2022.

Bakgrunnen for dette tiltaket er den nevnte usikkerheten som råder i markedet mht. tilgang og transport. Helsedirektoratet mener derfor at det fortsatt er nødvendig med en langsiktighet i bestillingene slik at grossistene sikres produksjonsplass, og at det skal være tilstrekkelig tid til å få forsyningene til Norge.

For det øvrige smittevernutstyret anbefaler Helsedirektoratet kommunene å fortsette med å legge inn nye bestillinger hver 2. måned for nye 2 måneders forbruk, iht. vårt brev av 23. september 2020. Hvis kommunene har fulgt denne anbefalingen vil bestillingene i april dekke estimert behov for de to siste månedene i 2021.

Hvis forbruket av smittevernutstyr blir betydelig mindre enn det som estimeres kan utstyret brukes i normal drift langt frem i tid, og det er liten risiko for kassasjon. Unntaket kan være

åndedrettsvern (FFP2/N95/FFP3) siden dette brukes lite i normal drift. Kommunene må gjøre en egen vurdering av dette.

Kommunene er kjent med at regjeringen vil dekke kommunenes kostnader til ekstraordinære smitteverntiltak i 2021, herunder forbruket av smittevernutstyr. Helse- og omsorgsdepartementet fremmer høsten 2021 i proposisjon til Stortinget forslag om hvordan kommunenes kostnader til ekstraordinære smitteverntiltak skal dekkes i 2022.

Kalkulator for estimert forbruk og valg av reproduksjonstall

Helse Sør-Øst RHF har utarbeidet en forbrukskalkulator for å beregne forventet forbruk per uke i hver kommune basert på historisk forbruk og Folkehelseinstituttets (FHI) prognoser over nye smittetilfeller gitt ulike R (reproduksjonstall). Formålet med kalkulatoren er at kommuner kan vurdere hvilket forbruk av smittevernutstyr som regnes som et normalforbruk gitt ulike smittetall. Kalkulatoren er nå oppdatert med R-tall på 1,4 og 1,5.

<https://www.helse-sorost.no/beredskap-korona/forbrukskalkulator-for-smittevern-utstyr-i-kommunene>

Fra nettsiden er det lenke til Folkehelseinstituttets prognoser om R-tallet. Kommunene må selv vurdere hvilket R-tall de bør legge til grunn for sine beregninger.

Smittevernutstyr til fastleger med driftsavtale med kommunen

Kommunene har et beredskapsansvar overfor fastleger med oppgaver inn mot krisehåndtering, for å gjøre smittevernutstyr tilgjengelig.

Helsedirektoratet skrev i vårt brev til kommunene 12.11.2020 - *Utvidet bruk av munnbind i helsetjenesten relatert til covid-19, at det er kommunens ansvar å dekke fastlegenes smittevernutstyr relatert til covid-19. ... kommunen leverer utstyr kostnadsfritt til fastlegene, men det kan også gjøres en avtale om at fastlegene selv kjøper smittevernutstyr og så sender krav til kommunen, som igjen får dette refundert fra staten.*

Etter avslutning av nasjonal innkjøps- og fordelingsordning fra 1. januar 2021 kan fastleger med driftsavtale med kommunen, fortsette å motta smittevernutstyr relatert til covid-19 kostnadsfritt fra kommunen, og kommunen får dekket disse utgiftene av staten.

Helsedirektoratet anbefaler at selvstendig næringsdrivende fastleger med driftsavtale med kommunen får sitt smittevernutstyr relatert til covid-19 gjennom kommunen. Selvstendig næringsdrivende fastleger har ikke uten videre forutsetninger for dokumentkontroll, eller i øvrig å sjekke kvaliteten på utstyr som kjøpes inn, ved å sende inn utstyr til kvalitetstesting hos Forsvarets forskningsinstitutt, ved usikkerhet om kvaliteten på utstyret. Denne kvalitetskontrollen må kommunen uansett gjøre for alt smittevernutstyr den kjøper inn. Kommunene er som større kunder sikret bedre forutsigbarhet i leveranser, enn små selvstendige driftsenheter. Kommunen kan derfor være en stabil og forutsigbar leverandør av utstyr. Små selvstendige driftsenheter bør heller ikke bruke tid som kan brukes til pasientbehandling på anskaffelse av utstyr, når de enklere kan motta utstyr som kommunen uansett må kjøpe inn.

Rapporteringen på smittevernutstyr i Altinn

Helsedirektoratet har bedt kommunene fortsette å rapportere på smittevernutstyr i Altinn også etter opphør av nasjonal innkjøp- og fordelingsordning 1. januar 2021. Bakgrunnen er at Helsedirektoratet bruker denne informasjonen til å følge med på utstyrssituasjonen i kommunene, og for å kunne vurdere behovet for å iverksette nasjonale tiltak dersom utviklingen skulle gjøre dette nødvendig.

I dag rapporterer kommunene hver tirsdag på 9 kategorier smittevernutstyr. For hver type utstyr rapporteres det på *forbruk* foregående uke, *forventet behov* kommende uke og *beholdningen*.

Det ukentlige forbruket av smittevernutstyr i kommunene gjennom 2021 vil være relativt konstant og uavhengig av status for vaksinasjon. Behovet for smittevernutstyr gjør at Helsedirektoratet må fortsette å følge med på beholdningen av smittevernutstyr i kommunene, men behovet for ukentlig rapportering av *forbruk* og *estimert behov* i kommunene forventes å avta.

Denne rapporteringen i Altinn er frivillig, men er viktig for direktoratet mht. å vurdere behov eventuelle nasjonale tiltak. Helsedirektoratet gjør derfor denne endringen:

- **Vi ønsker at kommunene rapporterer ukentlig på *beholdningen*** av de ulike typene smittevernutstyr fra tirsdag 23. mars (i uke 12 – uken før påskeuken)
- Fra tirsdag 23. mars (i uke 12 – uken før påskeuken) vil Helsedirektoratet **ikke lenger forvente at kommuner rapporterer på *forbruk* eller *estimert behov*** for de ulike typene smittevernutstyr.

Det er viktig at kommunene har gode systemer for å ha oversikt med forbruk og behov for utstyr. Etablerte systemer kommunene har til dette formålet bør de derfor fortsette å bruke, selv om rapporteringen på dette reduseres i Altinn.

Dersom situasjonen skulle endres vesentlig, og det blir nødvendig å gjenoppta rapporteringen, vil Helsedirektoratet komme tilbake med ny informasjon til kommunene.

Vennlig hilsen

Johan Georg Røstad Torgersen e.f.
direktør

Torunn Janbu
avdelingsdirektør

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:

Helse- og omsorgsdepartementet;Helse Sør-Øst RHF